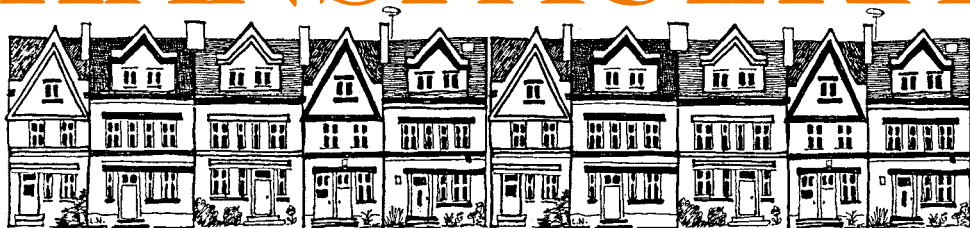

LIST VŠECH OBYVATEL HANSPAULKY A BABY
ČTENÍ O DNEŠKU I O DOBÁCH MINULÝCH

HANSPAULKA

YDÁVÁ TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL A ZÁKLADNÍ ŠKOLA HANSPAULKA

1/2025

28. ročník

ZDARMA

CO?

NAJDETE
UVNITŘ

■ Spolek Fišerka ■ Obchody a zahrádnictví
na Hanspaulce ■ Sutnarův dům na Babě ■
Vilémovská či Vilímovská ulice? ■ Ze Sokola ■
Ze školy ■ Od sv. Matěje ■ Aktuality ■ Informace

Praha	6

Finančně podpořeno MČ Praha 6

Představuje se Spolek Fišerka

Do redakční rady časopisu jsme přizvali mladší generaci a zároveň zástupce skupin aktivních lidí z Baby a Hanspaulky. Dnes se představuje spolek Fišerka z. s. Náplní a cílem jeho činnosti je nejen ochrana přírody a krajiny. Snaží se také aktivně přispívat k udržení ducha a tradic území sídliště Baba podporou komunitního života: pořádá sousedská setkání, promítání, petanque apod.

Spolek Fišerka z. s. by se dal popsat jako společenství sousedů a přátel z Baby a Hanspaulky. Jsou mezi námi nejen rodáci z této krásné lokality, ale i pár naplavenin. Většinou se známe již dvacet i více let. V roce 2021 jsme se rozhodli založit spolek, původně jen tak, možná i trochu z legrace. Dál jsme si pořádali naše malá sousedská setkání a akce a fungovali jsme

jako volné společenství přátel a sousedů.

Přes všechnu legraci a pohodu se ale aktivně zajímáme o to, co se okolo nás děje. Tak např. jedna z členek našeho spolku náhodně objevila v registru smluv dokument, ze kterého vyplývalo, že se v okolí Alberta u sv. Matěje chystá jakási, dnes už všeobecně známá zastavovací studie tzv. „Centrum Baba“. Na základě naší žádosti o informace (oblíbená „stošestka“, tj. zákon 106/1999 Sb.) nám pak radnice poskytla znění této studie. A protože nás dost překvapilo, že o možnosti tak masivního zásahu do veřejných prostranství, která jsou ve vlastnictví obce, vlastně nikdo

moc neví, zveřejnili jsme tuto studii – po jejím publikování na webu Prahy 6 – i na sociálních sítích.

Abychom získali alespoň hrubou představu o velikosti zmíněného centra, připravili jsme pro obyvatele Hanspaulky a Baby již známou akci “balonky”. Objevou studii jsme geodeticky zaměřili a za pomoci heliových balonků vytyčili i do výšky. Jak celá věc pokračovala, je už obecně známo, a my nadále sledujeme, co se bude s prostorem u Alberta dít.

Také jsme byli jediní, kdo podal odvolání proti chystané trolejbusové trati, k čemuž nás vedlo možné masivní kácení bez náhradní výsadby, které vyplývalo z ne úplně dobře napsaného stavebního povolení. To se nám snad povedlo zažehnat: Dopravní podnik se zavázal k náhradní výsadbě a stavební úřad prohlásil, že si jeho rozhodnutí nebude vykládat

tak široce, jak by mohl. Odvolání jsme tedy vzali zpět.

Nicméně smyslem činnosti našeho spolku není „pruzení“ stavebníků, mnohem raději se věnujeme pořádání různých malých a někdy větších sousedských akcí. Možná jste byli na letním promítání filmů, které jsme si poblíž Alberta loni vyzkoušeli a v němž bychom rádi pokračovali i letos. Už dva roky za sebou zdobíme o Vánocích jeden ze stromů na Babě, což je vždycky hodně příjemné setkání se sousedy a kamarády. Také pořádáme sousedské turnaje v pétanque, při kterých jsme zjistili, že to zdaleka není jen zábava pro starší generaci – velmi ochotně se totiž přidala i generace mladá. Nápady na podobné akce máme a těšíme se, že je budeme realizovat. Upřímně nás to baví.

Michal Koranda

Revitalizace ulice Na Hanspaulce

Ulice Na Hanspaulce je osou centrální části Hanspaulky. Se svým travnatým pásem se stromořadím i sadem vytváří cenný a komunitou využívaný veřejný prostor. Navíc přináší výjimečný průhled směrem k Vltavě na Trojský most.

V září 2023 proběhla diskuze a procházka s místními ulicí Na Hanspaulce, radnice totiž chtěla zjistit od obyvatel této lokality, jak upravit veřejnou zeleň a přilehlé zpevněné plochy, aby jim sloužily ještě lépe. Tyto informace se staly jedním z podkladů pro vypracování studie revitalizace ulice (níže ke stažení).

Návrh studie byl představen na veřejném setkání 1. října 2024 v jídelně ZŠ Hanspaulka.

Návrh studie byl před setkáním představen také na venkovní výstavě.

„Návrh přináší mimo jiné doplnění výsadeb stromů a zlepšení jejich kvality díky lepšímu odvádění srážkových vod; architektonické a dopravní řešení. Tvar ulice se středním zeleným pásem zůstává v zásadě beze změny, ale dojde

k výraznému zlepšení veřejného prostoru mimo jiné vytvořením piazzetty před školou,“ vysvětluje radní pro životní prostředí Petr Palacký (Zelení).

Ulice je ve studii rozdělena do čtyř logických částí I. – IV. Ty od sebe oddělují silniční propojky, které navazují na okolní ulice. Samostatně je řešena školní piazzetta.

- **V I. a II. části od ulice Na Pískách po křížení se Sušickou dojde především k obnově povrchů komunikací a chodníků, vyčleněn bude parkovací pruh podél chodníku. Nově je počítáno se zadržováním a vsakováním dešťové vody v travnaté ploše u stromů. Postupně bude obnovována stávající alej hrušní, rekonstruováno bude veřejné osvětlení a dojde i na informační tabuli. Obyvateli jsou preferovány ovocné plodící stromy před okrasnými.**
- **Centrem celého území je křížení ulic Sušická a Na Hanspaulce. Návrh přináší nové řešení prostoru před školou i v části mezi zelenými pásy – školní piazzettu, kde by mělo vzniknout příjemné místo pro různá setkávání. Prostor před školou má vytvářet příležitosti**

k trávení času a nabídnout klidná zákoutí pod korunami okrasných stromů, které zde mají být doplněné. Navrženy byly dvě varianty úpravy dopravního režimu v ulici Sušická před vstupem do školy – úplné zneprůjezdnění tohoto úseku nebo průjezd s omezeným časovým režimem jako „školní ulice“. Preferováno je úplné zneprůjezdnění ulice.

- Ve III. části mezi Sušickou a Turkovskou studie řeší pěšební problémy a průchodnost pro pěší. Z důvodu problematického zúženého chodníku u sokolovny studie navrhuje posunout celý jízdní pruh jižním směrem na úkor severní strany středního travnatého pásu. Tato úprava neohrožuje stávající alej stromů. Posunem pruhu komunikace se zvětší šířka chodníku v nejužším průchozím místě z 90 cm na 200 cm a zásadně se tak zlepší celý pěší úsek mezi sokolovnou a školou. Úprava zároveň umožní zřídit regulérní parkovací místa bezpečně oddělená od chodníku zvýšeným obrubníkem. Navrženy byly dvě varianty

úpravy zeleného pásu: první navrhuje novou souběžnou pravidelnou řadu ovocných stromů a vytvoření tak čtyřřadé aleje, druhý sem chce přidat dešťové záhony v tvarech historických teras. Preferována je čtyřřadá alej. Návrh studie předpokládá ve III. části zachování těch stávajících stromů, které jsou v dobrém zdravotním stavu a jsou pro řešení lokality druhově vhodné. Podél severní strany je navrhována výměna lip krymských, které jsou pro stanoviště nevhodné (špatně snášejí suché stanoviště; mají nízko zavětvenou korunu, což je estetický i bezpečnostní problém). Záměrem je jejich náhrada výsadbou bezplodých třešní ptačích. Tato výměna ale není podmínkou pro úpravy komunikace.

- IV. část ulice navazuje na ulici Šáreckou a napojení je koordinováno s projektem rekonstrukce této ulice. Ve studii se počítá s tím, že sad ovocných stromů bude doplňován především o třešně a višně.

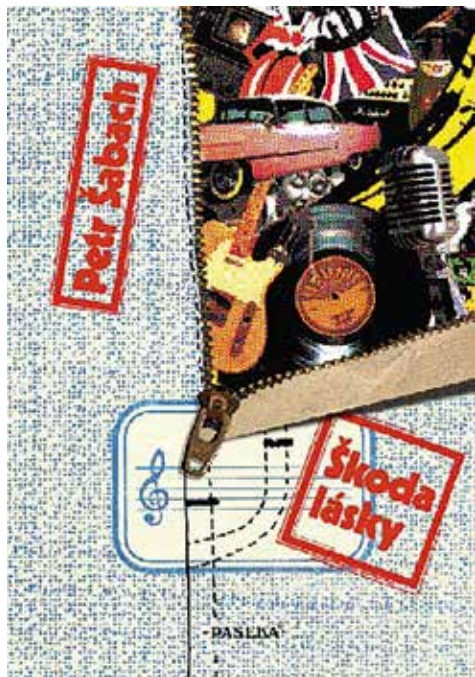
Praha 6

Knihy s Hanspaulkou v krvi - tipy na jaro

Kdybych se vás zeptala, které knihy, i když nemají naši čtvrt v názvu ani na obrázku přebalu, v sobě nesou stopu Hanspaulky, určitě byste zmínili také texty Petra Šabacha. Mezi postavami jeho knih můžete dokonce najít nejednoho ze svých dávných sousedů. Vedle tohoto autora budu mít dnes pro vás dnes ještě tip na básníka, který by nám z hledáčku mohl vypadnout celkem snadno - poezie nemá mezi čtenáři tolik zastánců jako řízný příběh. Ale ukázka, kterou vám předložím, bude řízná víc než dost.

Začneme ale od Šabacha: přicházím s připomínkou dvou titulů, i když jich za nechal mnohem víc. A půjdu proti proudu času. Prvním tipem je Škoda lásky z roku 2009. V povídkách, což je pro autora typický formát, se setkáme s hudebními

legendami nebo těmi, kteří se legendami (jen těsně) nestali. Hanspaulka je známá jako domov mnoha kapel – kolik z nich však muselo zkoušet v různých garážích a suterénech a svět se o nich nedozvěděl! Třináct textů v knize se týká muzikantské slávy opravdové i vysněné. A hudba zde je i není v prvním plánu. Jde totiž ruku v ruce s člověkem.

Druhý tip je kniha Občanský průkaz z roku 2006. Mnohým z vás se před očima odvine celý film. V této verzi je Občanský průkaz dost známý. Možná nebude na škodu si i počíst. Filmové zpracování nedovolí vždy zachovat všechny linky textu a naopak. Tento titul je také skvělým můstkem k slibovanému básníkovi. Ten byl totiž nejen autorem textu jedné

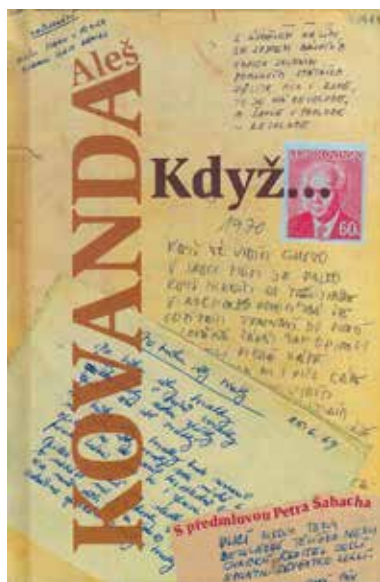
z písní, které se ve filmu objevují (Píseň kozí), ale také předlohou k jedné z postav. Víte? Pak také tušíte můj poslední knižní tip.

Je jím kniha „Když...“, sbírka básní Aleše Kovandy. Kdysi se Petra Šabacha ptali, zda Alešovy verše nevydá tiskem. Odpověděl, že to není potřeba, vždyť je mnozí znají nazpaměť! Nakonec se vydání dočkaly v roce 2012. A jak jsem už předeslala, nečekejte sladkobolné veršíky, spíš legrácky zaznamenané na ubrousky u utopenců a nakládaných hermelínů. A jestli jste cititeli písní Vladimíra Mišíka, stačí říct „Balada pivní“, a už jsme doma. Dobré básně si cestu k lidem najdou, třeba proto, že si je budou notovat.

Na závěr vybírám tedy jednu velmi krátkou báseň. Třeba proto, abyste si ji zapamatovali a mohli s ní u piva excelovat. (Myslím, že nevadí, že překračuje hranice čtvrti. Název se dá přece vynechat.)

Marie Hodinářová

**Restaurace Pivní sanatorium
v Praze-Radotíně
Restaurace - my v ní -
sanatorium pivní.**

Přestupný rok, přestupný den a co se kolem toho v historii dělo

Jednou za čtyři roky se setkáváme s výjimečným dnem a jeho datem - 29. únorem. Víme, že rok, ve kterém má únor 29 dnů, se nazývá přestupný, ale málokdo ví, proč k této výjimečnosti dochází. Rokem přestupným je takový rok, jehož poslední dvojčíslí je beze zbytku dělitelné čtyřmi. Proč tyto nepravidelnosti v kalendáři vznikají a je přechodným rokem a jedním dnem navíc vše vyřešeno?

Základem problému je to, že Země neoběhne kolem Slunce za celých 365 dní, ale za 365 dní, 5 hodin, 48 minut a 45,39 vteřin. Za čtyři roky těchto 5 hodin a 49 minut (zaokrouhleno) vytvoří přibližně 1 den, jímž se v přestupném roce stane 29. únor. (Přebývajících 5 hod. 48 min. 45,39 vteřin jsme nahradili celými 6 hodinami.) Tím je odstraněna největší chyba, avšak zbývá stále rozdíl 11 minut 14,61 vteřin za rok (v tomto článku dále jen 12 minut). Těchto 12 minut vytvoří za cca 400 roků opět chybu jednoho dne, kterou je potřeba odstranit. Náš (gregoriánský) kalendář má přestupný každý čtvrtý rok

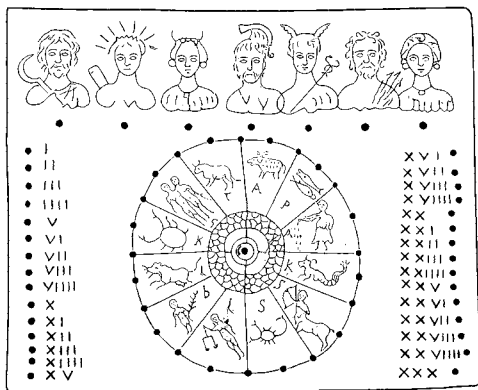
(rok dělitelný beze zbytku čtyřmi), ale roky dělitelné 100 jsou přestupné jenom tehdy, jsou-li dělitelné také 400. Přestupný rok má přidáný 29. únor. Tím se eliminuje zbývajících rozdíl v minutách chyby délky dne. Zavedením přestupného století vznikne chyba jednoho dne až za více než 3 247 let od roku 1582, kdy byl kalendář zaveden, pak bude nutné jeden přestupný rok opět jednou zrušit, aby se vzniklý rozdíl vyrovnal.

Historie vzniku přechodných roků a století a kalendáře

Problému délky času oběhu Země kolem Slunce si všimli již Egypťané, kterým tato nepřesnost velice komplikovala život. Zejména kněžstvu, protože pro řadu náboženských svátků nemohli kněží používat běžný kalendář, dny svátků nesouhlasily s pohybem a polohou Slunce na obloze. To trvalo více než tisíc roků. Proto zavedli v roce 238 př. n. l. jeden dodatečný den každý čtvrtý rok.

Druhý římský král Numa Pompilius zavedl v 7. století př. n. l. kalendář, ve kterém měl rok 355 dnů a každý druhý rok byl vkládán celý přestupný měsíc. V roce 45 př. n. l. císař Julius Caesar (proto označení juliánský kalendář) tento přestupný měsíc zrušil a místo něj zavedl přestupný den v již zmíněné podobě známé ze starověkého Egypta.

Nepřesnost juliánského kalendáře způsobila narůstající odchylku, která v 16. století činila už 10 dní. Kalendář udával o 10 dní méně, Slunce „předbíhalo“ kalendář. Tím bylo posunuto datum jarní rovnodennosti, podle kterého

Reprodukce starověkého Římského kalendáře z 3.-4. století n. l.

Zdroj: Wikimedia Commons

Kalendářní deska pražského orloje

Zdroj: Wikimedia Commons

se určuje datum Velikonoc. Proto papež Řehoř XIII. v roce 1582 nařídil vynechat 10 dní. Kalendář tak „doběhl“ Slunce.

Gregoriánský kalendář byl vyhlášen a přijat katolickou církví, avšak pravoslavná církev jej nepřijala. V Evropě trvalo zavedení gregoriánského kalendáře v některých zemích až do konce 19. století. V carském Rusku platil juliánský kalendář až do roku 1919. Proto se tzv. Velká říjnová revoluce – vítězství bolševiků v roce 1917 – udála v Rusku podle juliánského kalendáře v říjnu, v Evropě však byl již listopad.

Vůdce bolševiků V. I. Lenin zrušil používání juliánského kalendáře a zavedl gregoriánský kalendář. Změna byla provedena v roce 1918 vypuštěním dní od 1. do 13. února. Po 31. lednu tedy následoval 14. únor. Krátce poté vyhlásili bolševici úplně jiný systém dní a měsíců v roce.

1. října 1929 zavedli bolševici v Sovětském svazu novou verzi sovětského kalendáře. V tomto kalendáři bylo 12 měsíců po 30 dnech a zbylých 5 dní byly svátky bez příslušnosti k jakémukoliv

týdnu nebo měsíci. Tyto svátky se byly: Leninův den (1 den po 30. lednu), Dny pracujících (2 dny po 30. dubnu) a Průmyslové dny (2 dny po 7. listopadu), v přestupném roce byl jeden přestupný den po 30. únoru. Sedmidenní týden byl zrušen a nahrazen pětidenním týdnem (tzv. pjatidněvka) a zároveň byla zrušena neděle jako křesťanský den volna. Namísto toho byli všichni pracující rozděleni do pěti skupin – žlutá, růžová, červená, modrá a zelená. Každá skupina měla jeden z pěti dnů nového týdne volný. Cíl byl zvýšit výkonnost průmyslu zrušením „nepracovní“ neděle.

Přestože měli pracující podle nového kalendáře více dní volna (jeden den z pěti místo jednoho dne ze sedmi), nesetkal se nový systém s kladnou odezvou. Rozdělení lidí do pěti skupin totiž komplikovalo rodinný a společenský život. Předpokládané zvýšení efektivnosti se v praxi neprojevilo. Nový systém vnesl do společenských a osobních zvyklostí výrazný chaos, občané jej nepřijali, přesto platil až do roku 1940.

Na našem území zavedl gregoriánský kalendář císař Rudolf II. výnosem ze dne 3. prosince 1583. Nařídil přechod z pondělí 6. ledna na úterý 17. ledna 1584.

Jak vidíte, obyčejný kalendář, přestupný den a rok – a kolik dramatických událostí se kolem toho v historii seběhlo! Problematika je velice pestrá a zajímavá. Jako zdroj informací pro tento článek byla použita řada odborných publikací zabývajících se oběhem Země kolem Slunce a jeho dopady na náš život – změny a opravy času a historie kalendářů. Pro zájemce doporučuji na Wikipedii např. Přestupný den, Gregoriánský kalendář a jeho zavedení v Evropě a Sovětský revoluční kalendář.

(Jfr)

Obchody a zahradnictví na Hanspaulce

V době našeho mládí ještě neexistovaly samoobsluhy a nákupy probíhaly jiným způsobem než dnes. Téměř všechno zboží se vážilo, takže obchody byly skoro pořád naplněny zákaznictvem. V mlékárně se mléko nalévalo odměrkou do bandasek, ale k dostání bylo i lahvé. U řezníka stály často fronty, maso se prodávalo hlavně od čtvrtka do soboty. Do měnové reformy v r. 1953 byly některé potraviny na lístky (tzv. přidělové hospodářství). Ty se vydávaly pro celý dům na Národním výboru v Dejvicích. Můj děda tam pro ně chodil a doma je pak rozděloval podle počtu obyvatel jednotlivých bytů. Někteří obchodníci prodávali potraviny i bez lístků, což se asi nesmělo a asi to bylo i dražší. Pamatuji se, že jsme někdy chodili pro maso k Březinům, do Šárky na Jenerálku. Pan Březina se s babičkou znal, a tak to šlo někdy bez lístků. Nesměl to ale nikdo vědět.

K panu Šlachrtovi na náměstíčko Za Hanspaulkou nás rodiče posílali nechat se ostrihat. Stálo to 2,40 Kčs (v nové měně). Můj bratranec Tomáš bydlel na

Ořechovce. Tam byl v budově biografu holič Panuška a ten stříhal za 2,- Kčs. Někdy jsem této výhody využil, neboť za 40 haléřů jsem si mohl dopřát dva kusy Lipa nebo mejdlíček.

Co se týká mlsání, uvedu stručný ceník dobrot, které jsme si kupovali. Eskymo 0,50 Kčs, Polárka 1,- Kčs, Nanuk 1,40,-, Míša 1,- Tatranka 1,40, zmrzlina u Kubánků nebo u Melčů 0,70 až 1,40 za kopeček dle kvality. U Kubánků jsem měl zvlášť v oblíbených marokány. Byly to takové placky spleené karamellem, z jedné strany čokoláda a z druhé směs kandovaného ovoce a ořechů. Stály korunu. Bonbony tehdy běžné byly jednak cučavé (větrové, mentolové, ovocné, fialky, ledivky, atlasky, karamely, sladomléčné aj.) v ceně od 1,60 do 2,40 Kčs za 10 dkg, jednak čokoládové (např. kaštiny, kávová zrna, italská směs, rumové pralinky, nugát aj.) od 3,50 do 6,- Kčs za 10 dkg. Speciální lahůdky byly pendreky a hadi. Cenu jsem už zapomněl, ale mohlo to být tak 1 až 2,- Kčs za kus.

Místo, kde bylo zahradnictví pana Blehy

O ostatních obchodech, zvláště pak v ulici Na Pískách, která představovala v té době naší „hlavní třídu“, se zatím nezmiňuji. Většinou jsou popsány ve filmovém dokumentu „Obchody na Hanspaulce“, který jsme vytvořili s Karlem Kolářem.

Kromě obchodů bylo v naší čtvrti několik zahradnictví. Nám nejbližší zahradník byl pan Lhoták. Bydlel sice v ulici Na Dyrince, ale zahradu měl na rohu ulic Sušická a Na Hanspaulce. Chodili jsme k němu pro čerstvou zeleninu. Dalším blízkým zahradníkem byl pan Bleha. Ten měl zahradnictví v ulici Na Míčánce na poli proti ulici Na Kodymce. Měl tam i skleníky. U něho jsme někdy kupovali zem na přesazování pokojových květin. U pošty, směrem k Šárce, bylo zahradnictví pana Hrstky. Dodnes je to patrné podle zdí původních skleníků. Asi to bude lukrativní parcela pro developery. (Jako pamětník říkám „u pošty“. Stále si nemohu zvyknout, že je tam dnes květinářství). Další zahradnictví, kam jsme rádi chodili, se nacházelo u Matěje. Bylo na prostranství mezi konečnou stanicí

trolejbusu, později autobusovou zastávkou, a Hendlovým dvorem. Původně tam byla louka nebo jakýsi neobdělávaný pozemek. Někdy, asi tak v roce 1956, se tam nastěhovala rodina Bulharů. Jak se jmenovali, jsem se nikdy nedozvěděl. Pozemek oplotili, obdělali a postavili si tam jednoduchý dřevěný dům. Začali provozovat zahradnictví. Měli velký výběr zeleniny a hodně prodávali i v neděli, když lidé chodili z kostela. Už si vůbec nevzpomínám, kdy toto zahradnictví zaniklo. Dnes je na tom pozemku prodejna Albert. V ulici Nad Šárkou těsně za křižovatkou s ulicí Na Pernikářce vpravo byl zahradník Staněk. Tam jsem nechodil, protože nebyl v našem rajonu. Na konci Komornické ulice, u plotu Pečkovy zahrady, bylo zahradnictví pana Fridricha. Ten měl výborné kedlubny, hlávkový salát a jinou zeleninu a bydlel v jednoduchém dřevěném domku – nevím, jestli i v zimě. Myslím, že byl denním hostem v hospodě U Špačků na Hadovce. Poslední zahradnictví, na které si vzpomínám, bylo na Pernikářce. Říkali jsme mu u Bulharky. Jestli byla

zahradnice skutečně Bulharka, nevím, nikdy jsem tam nebyl. V blízkosti tam byla pískovcová skalka, jakýsi skalní výchoz. Dnes je to zastavěné družstevními domy a ulice se jmenuje Duchoslávka.

Jednou ze zajímavostí naší čtvrti bylo, že poměrně dost míst nebylo zastavěno a probíhala na nich zemědělská činnost. Jednalo se zejména o pozemky pod ulicí Šáreckou až k hraně rokle, Na Míčánce, nad Neherovskou a travnaté pásy mezi některými dalšími ulicemi. Zemědělec, který tato pole a louky obhospodařoval, sídlil ve statku Kotlářka. Jmenoval se Frýdl (nebo snad Friedel) a měl poměrně velké hospodářství, které čítalo pár koní, několik krav, prasata a drůbež. Pracoval s manželkou a možná i s dětmi. Na větších pozemcích pěstoval obilí a píce, travnaté pásy sekal a sušil seno. V letních měsících jednou týdně objížděl s vozem Hanspaulku a svážel organický odpad z domácností. Lidé byli zvyklí dávat před plot bedničky nebo koše s odřezky a slupkami z brambor a zeleniny. Patrně tím krmlil drůbež a jinou havěť. **Jaroslav Svátek**

Pan Frídrich měl zahradnictví u Petschkovy zahrady

Poznámka k filmovému dokumentu „Obchody na Hanspaulce“: Dokument byl vyroben zcela amatérsky. Bohužel slovní doprovod je velmi nekvalitní. Možná by stálo za úvahu dodat k němu nově namluvený komentář. To však je nad moje schopnosti. Nenašel by se někdo, kdo by mi s tím pomohl? Kontakt na mailovou adresu viz tiráž časopisu.

Pohled na dnešní stav usedlosti Kotlářka

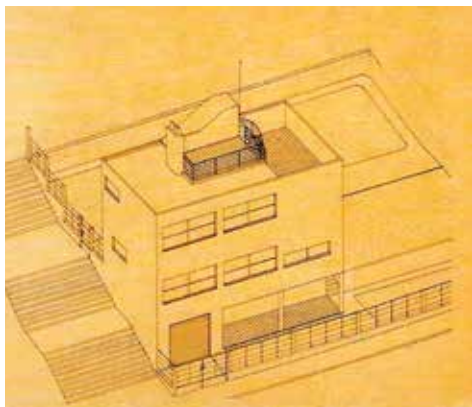
Sutnarův dům na Babě

Mým celoživotním hobby je historie funkcionalistické mezinárodní architektury a životním krédem je objevovat vždy to nejkrásnější a ukazovat lidem, aby to mohli obdivovat.

Začal jsem v r.1968 u těch nejslavnějších domů v osadě Baba, mezi ulicemi: Nad Paťankou, Na Babě, Na Ostrohu. Letos mi je 75 let. Za celou dobu jsem navštívil desítky těchto unikátních domů, přátelil se s mnohými obyvateli a majiteli a uskutečnil čtyři desítky vlastivědných vycházek.

Je to až neuvěřitelné, jak dlouho trvalo Pavlu Janákovi vyjednat povolení „kolonie nového bydlení“, jak byla nazvána při otevření. Dnes je zcela běžné, že vydání stavebního povolení trvá roky, ale tenkrát, když povolení včetně výstavby trvalo průměrně 1 rok, tak to Janákovi prvorepubliková byrokracie územního řízení hodně zkomplikovala na let šest: od roku 1927 do září 1932, kdy 20 domů na Babě bylo o víkendech otevřeno veřejnosti, aby se lidé mohli podívat, jak lze úsporně a zdravě bydlet. Inspiroval se ve Vratislavi, Stuttgartu, a dokonce i v Brně při jubilejní výstavě 1928 v kolonii „Nové bydlení“.

Architektem Sutnarova domu na rohu ulic Nad Paťankou a Průhledová, kde jsem vždy jako průvodce začínal, byl Oldřich Starý, přední člen uskupení Svazu českého díla, šéfredaktor časopisů a publikací (Výtvarné snahy, Žijeme atd.). Dům se vchodem z ulice Průhledová č.2 navrhl pro svého svazového kolegu, grafika a designéra Ladislava Sutnara (1897 Plzeň – 1976 New York). Oldřich Starý v té době navrhl také Ústřední dům uměleckého průmyslu, Svazu Dílo na Národní třídě a jeho ředitelem byl právě Sutnar (Krásná jizba, Družstevní práce). Sutnar

byl mimo jiné autorem návrhu prvního jídelního automatu u nás v Paláci Koruna na rohu Václavského náměstí.

Sutnarův dům se stal ztělesněním zásad funkcionalistické estetiky: jednoduchý kvádr, pásmová okna, odlehčený od svažitého terénu „na pilotách“ a přesto přístupný a propojený se zahradou. Zahradu navrhl Otakar Fierlinger, nábytek Ladislav Žák, oba členové tvůrčí skupiny avantgardní kolonie Baba ve stylu „nejmenší dům 1931, Bydlení 1932 a Byt 1934“. V r.1939 byl Sutnar pověřen instalací a demontáží posledního československého pavilonu na světové výstavě v New Yorku. Domů se již nevrátil a po válce tam za ním přijela manželka Iška, rozená Kubšová a jejich dva synové. Stal se předním americkým designérem v Pratt Institutu, později založil vlastní grafické studio Sutnar Office. Navrhoval vše: od telefonních přístrojů, seznamů, až po automobilové karoserie General Motors.

V r.1954 byla nad jeho domem na Babě vyhlášena „národní správa“, o rok později vilku odkoupil akademický malíř

a restaurátor Karel Mezera, pro kterého v r.1969 navrhl architekt Karel Lodr velice nevhodně novostavbu garáží a ateliérů, situovanou v dolní části zahrady. Jeho vpád do zahrady v ulici Nad Paťankou je do dneška patrný přerušením jednotného uličního plotu typu Herkules. Tato stavba významně narušuje ráz Janákovy koncepce a teprve v posledních letech byl tento objekt doopraven alespoň do primitivních zásad funkcionalismu.

Po sametové revoluci byla v rámci rehabilitace Sutnara uskutečněna velká výstava v Jízdárně Pražského hradu za účasti jednoho z jeho synů a byla vydána publikace o Sutnarově díle. Po r. 1992 zanikl originální vstup ze zahrady na severní straně přízemí domu, poněkud šťastnější výstavbou vlastní garáže, se vstupem z ulice Průhledová. Původní vjezd do garáže (roku 1931 zanikl) (viz lit. 3, str.142), byl přímo z ulice Nad Paťankou, jako u všech ostatních vil v této ulici a vila kopírovala jednotnou linii ulice.

Neméně bizarní je sousední vila č.p.1789 od Františka Kerharta, původně navržená o 3 roky později Pavlem Janákem pro doktora Edvarda Beneše, (viz údaj z nejstarší literatury č.1). O rok později již původní projekt upravuje František Kerhart pro významného lékaře Jana Bělehrádku. Obě zahrady, jako i některé další, navrhoval bratr Benešova celoživotního přítele, politika Zdeňka Fierlingera, architekt Otakar Fierlinger. Spolupráce pak vyústila do soukromé rezidence prezidenta v Sezimově Ústí.

Při první návštěvě tohoto domu v září 1968 jsem ještě zastihl manželku dávno zapomenutého sekretáře a Benešova životopisce a přítele pana Hitchcoka, který se tam v r.1967 nastěhoval. Tento sousední dům je jako jeden z mála na Babě

dosud dnes v původním stavu včetně fasády, až na otřesnou přístavbu dvou bezduchých garáží. V něm tragicky ukončil svůj život komunistický prokurátor Urválek (Slánského proces).

Ale zpět do Sutnarovy vily. V přízemí je dodnes prostor kuchyně propojen s obývacím pokojem, od kterého je posuvnou stěnou oddělen Sutnarův atelier, zabírající výšku dvou podlaží. Kromě něj se v patře se nalézá manželská ložnice a dva dětské pokoje.

Tento článek navazuje na mé 3 dříve vytištěné články v tomto časopise o Janákově vile, Boudově vile v původní kolonii Baba a Linhartově vile na Hanspaulce v ulici Na viničních horách. Články jsem tehdy ilustroval vlastními kresbičkami a dnes jen tento poslední článek s odstupem mnoha let opět výsledkem mé amatérské badatelské práce.

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ PRAMENY:

- 1/ Koula, Jan Evangelista: Nová česká architektura a její vývoj ve 20.století, Praha, Česká grafická unie, 1940 1942
- 2/ Krejčí, Petr a kol.: Slavné pražské vily – 100 a 1 dům s příběhem, Foibos 2012
- 3/ Ulrich, Petr a kol.: Slavné vily Prahy 6 – osada Baba 1932–1936, Praha, Foibos 2013

Vilémovská či Vilímovská ulice?

Ještě na přelomu padesátých a šedesátých let byla jedna z pátečních hanspaulských ulic, vedoucí zhruba po vrstevnici souběžně s ulicí Vostrovskou, nazývána Vilémovskou. Z čista jasna se ale stala ulicí Vilímovskou. Jedno mně to nebylo. Měl jsem ale tehdy, jako mladý kluk, jiné starosti. A obyvatelé oné ulice proti změně neprotestovali zřejmě proto, že protestovat proti čemukoli bylo tenkrát nebezpečné.

Až teď, na stará kolena, jsem se začal pít po příčině změny názvu. Myslel jsem si původně, že ulice byla pojmenována po Juditě Vilémovské, vlastnici počátkem 18. století pozemky mezi dnešní ulicí Evropskou a Vostrovskou. A že když jako statkářka upadla v nemilost úřadů, byla tato ulice pojmenována po úředníku Vilímovském, vlastním tyto pozemky o sto let později. Leč situace se ukázala složitější. Požádal jsem o pomoc při pátrání Magistrát hl. m. Prahy. Následuje pět zkrácených mailů ze vzájemné korespondence:

■ 1.

Dobrý den,
oslovuji Vás s naprostou bezvýznamností. Avšak já již o ní nějaký čas uvažuji, a je možné, že Vás zaujme také. Mějte, prosím, pochopení pro starého muže, jenž, jako člen redakční rady místního časopisu Hanspaulka, se trochu zamotal do následující záležitosti:

Moje matka se narodila na „Fošce“ (maršál Foch), jak říkala, v dnes již zbořeném rohovém domě Vinohradské ulice u Muzea. Tato ulice se v roce 1914 jmenovala ještě Jungmannova, ale odpustil jsem mámě ten omyl, byla tehdy malá. Od té doby, přestože se nepřestěhovala, až do doby, kdy její rodný dům pohltila magistrála, bydlela ještě na více adresách – podobně jako já, který jsem chodil nakupovat na Velvarskou, jež byla po mnoha změnách názvu nakonec nazvána

důstojně Evropskou (vzhledem ke svému směřování západním směrem na letiště). U těchto důležitých, pátečních ulic je ale celkem pochopitelné, že jejich názvy podléhají tlaku momentálního režimu.

Ale proč někomu vadila nebohá Judita Vilémovská, majitelka několika vinic na dnešní Hanspaulce!? Vadilo snad v padesátých letech, že byla statkářka!? A proto byla ulice přejmenována podle úředníka Adama Františka Vilímovského? Původní název ulice, navržený nepochybně (jako většina okolních) podle publikace „Sborník příspěvků k dějinám Královského hlavního města Prahy“, vydané v roce 1911, přežil přitom i protektorát.

Domníval jsem se nejprve, že k záměně došlo při obnově odstraněných uličních cedulí po vpádu bratrských vojsk, když někdo špatně přečetl psané „é“ a zaměnil ho za „i“, ale když jsem se do „problému“ trochu ponořil, zjistil jsem toto:

- Ještě v plánech do roku 1948 je naše Vilémovská Vilémovskou, zatímco Vilímovská je ulice u náměstí Jiřího z Poděbrad;
- v plánu z roku 1955 je stále ještě naše Vilémovská Vilémovskou, ale vinohradská Vilímovská je přejmenována na Laubovu;
- poté je pak naše Vilémovská přejmenována na Vilímovskou, což je uvedeno v mapě z roku 1963 i v publikaci „Ulicemi města Prahy“ z roku 1958;
- „Pražský uličník“ z roku 1998 nazývá hanspaulskou Vilémovskou šalamounsky oběma jmény;
- v poslední době se Vilémovská objevila kdesi v Počernicích.

Tolik jsem zjistil zatím ze svých domácích zdrojů. Rád bych se ale pokusil najít nějaké doplňující údaje u vás v archivu, případně, zda byste mi mohli doporučit někoho vlídného a obeznámeného s problematikou, z pojmenovovací komise magistrátu.

Ještě jednou děkuji za pochopení a jsem s pozdravem

Trojan

■ 2.

Z magistrátu jsem obdržel toto vysvětlení:

Je pravda, že názvy ulic byly inspirovány článkem Františka Vacka (*Dějiny Bubenče, Dejvic, Šárky a okolí*), který vyšel ve Sborníku příspěvků k dějinám hl. m. Prahy. Názvy však jsou inspirovány názvy vinic a nikoli osobami jejich majitelů. V případě ulice Vilémovské, šlo tedy o název podle Vilémovské vinice, která nesla název podle Adama Františka Vilémovského (str. 339, sborník příspěvků svazek IV.). Judita Vilémovská (str. 204, sborník příspěvků svazek II.) je jmenována u vinice Mikuláše z Karlova a s vinicí Vilémovskou asi neměla nic společného a název nebyl stanoven podle ní. Kdyby se ulice jmenovala podle ní, musela by se jmenovat „Vilémovské“, kdyby byla podle Vilémovského, byla by „Vilémovského“. Vzhledem k tomu, že se původně jmenovala Vilémovská, jde o ulici pojmenovanou podle vinice. Problém je ve změně názvu na Vilimovská a ten tkví opět v pravopisu. Vilémovský a Vilimovský se psalo v 17. a 18. století dost různě a nebylo to ustáleno. Záhadou ovšem zůstává, proč někdo na počátku 60. let usoudil, že se správně má psát ulice Vilimovská. Tato změna neprošla radou ÚNV a není (!) nikde úředně podchycena a je navíc možné, že k ní došlo úplně omylem. Nesouvisí však jistě se změnou původu názvu ulice (stále se jedná o vinici na Hanspaulce), ale s tím, že někdo usoudil, že vinice se správně jmenuje/jmenovala Vilimovská a ne Vilémovská. Pražský uličník vyšel v roce 2019 ve druhém vydání, kde je to trochu upřesněno.

■ 3.

Děkuji za rychlou a fundovanou odpověď. Soudím ale, opět laicky, že ona Judita i Adam František (přes různá

století) vlastnili stejné pozemky a byli v jakémsi příbuzenském vztahu z rodu Vilémovských. Pak zřejmě došlo někdy v padesátých letech minulého století k omylu, a další změny na Vinohradech a v Počernicích se nemusely dít. Chtěl jsem napsat drobnou glosu o Vilémovské. Nějak se s tím musím popasovat a zahrnout i fakta, která jsem obdržel.

Ještě jednou děkuji, a jsem s pozdravem Trojan

■ 4.

V posledním mailu z magistrátu stálo: Počernická Vilémovská byla pojmenována až v roce 2017, to s tím časově nesouvisí: Vilimovská na Vinohradech byla přejmenována výslovně v usnesení rady ÚNV proto, že v Praze existuje Vilémovská (ta dejvická). Přestože nešlo o úplnou shodu.

■ 5.

Počernickou Vilémovskou jsem v papírovém plánu z roku 2005 ještě nenalezl. Tušil jsem, že je to záležitost z posledních let. Ale je to hezké jméno pro ulici, tak proč je nepoužít, že. A podle mého skeptického soudu: Laub dostal svou ulici až v okamžiku, když vyšel najevo ten omyl v Dejvicích. S mnoha díky za pomoc a s přáním příjemných letních dnů. Trojan

Tolik tedy k této záležitosti. Potvrdila se pravda, že chyby se občas vloudí. A pro mě byl překvapivý ten počet 73 hanspaulských ulic. Odhadoval bych méně. A to před výstavbou na Babě, pod Šáreckou ulicí a pod Beránkou.

Ladislav Trojan

Výročí založení Sokola

Dne 16. února jsme si připomněli 163. výročí vzniku Tělocvičné jednoty Pražské, přejmenované o dva roky později na Sokol Pražský. Tradiční vzpomínkové slavnosti proběhly u pomníku Tyrše a Fügnera na Olšanských hřbitovech, u Sokolské hrobky u krematoria Strašnice a v Tyršově domě u sochy Miroslava Tyrše.

Když se roku 1862 konala v Malypetrově tělocvičném ústavu v Panské ulici ustavující valná hromada Tělocvičné jednoty pražské, sešlo se na ní 75 členů. Myšlenka založit tělocvičný spolek nebyla nová, zrodila se v prostředí pražských

V slavnostních sokolských krojích sestra Štěpánka Viceníková, bratři Roberto Mattiello (s praporem) a Jiří Frynta (vzadu uprostřed)

Sokolská hrobka krematorium Strašnice

tělocvičných ústavů již dříve. Původně o ní jednali Češi společně s Němci, ale kvůli neshodám o jednací řeči zamýšlené organizace se obě strany rozhodly vykročit vlastní cestou. Tak vznikl Sokol, český tělocvičný spolek, jehož název symbolizoval sílu a volnost.

Současný starosta ČOS a členové Sokolské stráže, mezi nimi i tři členové naší T. J. Sokol – Praha Hanspaulka, uctili v tento výroční den památku bratrů Tyrše a Fügnera.

HF a ŠV

Socha Miroslava Tyrše v Tyršově domě

Nové moderní cvičení pro ženy a dívky

V tomto pololetí máme v tanečním oddíle mnoho novinek: od mladých cvičitelů, přes změnu délky hodin a věkové hranice až po lekce pro dospělé. Náš taneční oddíl, nabitý skvělou atmosférou, hrami a hlavně tancem, se těší na nové členy.

Soustřeďujeme na taneční průpravu dětí od předškoláků po školáky (zejména první stupeň). Pro nejmladší budoucí tanečnice máme Motýlky. Ve čtvrtek od 17 do 17.45 se to hemží v sokole malými baletkami, princeznami a motýlky, které učíme držení těla při tanci, baletním pozicím, základním krokům tance, správnému protahování a dalším dovednostem. Během pololetí děti nacvičují různé dětské sestavičky – jednu z nich dokonce předvedou na sokolských akcích.

Pro starší děvčata, která už chodí do školy, máme dvakrát týdně Taneční a pohybové základy. Protože účastnic bylo málo, spojili jsme původní dvě hodiny do jedné hodiny a půl. Během této lekce se děvčata nejprve zahřejí a protáhnou, pak je čeká hra nebo soutěž. Dále se učí kroky a sestavy na vystoupení a poznávají i základy aerobiku a různých stylů, jako contemporary, latina či streetdance. Ale nevěnujeme se jen tanci. Důležité i zpevněné a silné tělo, proto věnujeme část hodiny také józe, posilování

a základům gymnastiky, které se mohou i objevit v sestavě.

Nově u nás najdou něco i dospívající a dospělé ženy, od studentek přes maminky po mladší babičky. Otevřeli jsme staronové lekce, které jsme pojmenovaly Pohybová příprava. Během sletového období se v nich pilně nacvičovala skladba V rytmu srdce. Když dlouhá, úmorná, ale zábavná příprava na slet skončila, začalo některým cvičenkám čtvrtetní cvičení, a hlavně dobrá parta chybět. Proto jsme se rozhodli využít tuto hodinu pro dospělé ženy. Návěst na slet jsme nahradili

rytmickým cvičením, aerobikem, posilováním, cvičením s míči, pilates či jógou. Přidaly se k nám i další ženy. V tomto pololetí cvičíme ve čtvrtek od 17,45 do 19 hod. a rády uvítáme nové cvičenky od 15 let. Najdou u nás otevřenou partu lidí a srdečnou atmosféru.

Těší se na vás cvičitelský tým Melanie Terry, Laura Petrovská, Anička Horčíčková a Sandra Kučerová.

Anna Horáková

Hanspaulská slavnost

V adventním čase (12. prosince loňského roku) jsme v naší škole přivítali návštěvníky tradiční Hanspaulské slavnosti. Rodiče, příbuzní, sourozenci, bývalí absolventi i sousedé z Hanspaulky měli na ní možnost koupit třeba vánoční dárečky, vyrobit si v dílničce malá potěšení, posedět v kavárně a hlavně se zase jednou setkat.

Školní odpoledne zahájil sbor našich zpěváčků Hanspauláčků a poté následoval krátký projev pana starosty Jakuba Stárka.

Ve třídách byly ke koupi i dobroty či občerstvení. Veškerý zisk z celé akce jsme se rozhodli věnovat těm, kdo to potřebují. Děti a učitelé společně zvolili tři instituce, které náš finanční dar dostanou. Jsou to nezisková organizace Chuť pomáhat, jejíž členové zajišťují teplo a základní potraviny babičkám žijícím na ukrajinské frontové linii, dále charitativní sdružení Mary's Meals, které poskytuje školní stravování africkým dětem, a nakonec azylový dům K srdci klíč v nedaleké Bubenči.

S radostí můžeme oznámit, že jsme vybrali přes 80 tisíc korun. Deset procent z této částky použijeme na rekonstrukci cvičné školní kuchyňky, všechno ostatní pak zašleme vybraným organizacím. Jsme rádi, že pomáháme tam, kde to má smysl.

Děkujeme všem návštěvníkům, štědrým dárcům, pilným dětem i dospělým, jejichž zásluhou se odpoledne povedlo.

Stálo to za to!

P. B.

Křídla svobody

V pátek 22. 11. 2024 jsme si ve škole připomněli 35 let od sametové revoluce. V průběhu listopadu měli žáci osmých a devátých ročníků ve výuce zahrnuté programy od organizace Post Bellum. Využívali její sbírku Paměť národa, která shromažďuje vzpomínky přímých svědků událostí 20. století. Jde o jednu z největších databází tohoto druhu v Evropě, jejímž cílem je, aby přicházející generace poznávaly nedávnou minulost svého národa. Na webu je přístupná od r. 2008

Všichni žáci se pak podíleli na projektu **Křídla svobody**. Každý vyrobil peříčko, do kterého vetkal své pojetí svobody. Nakonec se všechna pírka sešla na křídlech, která symbolicky doprovázela figurína Václava Havla. Při listopadovém setkání u Křidel svobody jsme se podívali na krátký spot Díky, že můžem a pak jsme si společně zazpívali jednu z písní, která rozezněly Prahu v listopadu 1989 – Jednou budem dál. Nakonec velmi spontánně a upřímně zazněla i česká hymna a po ní potlesk plný sounáležitosti.

Ještě jednou Díky, že můžem!

P. B.

Farnost přes zimu

Přestože se v zimě lidem do nějakých větších aktivit příliš nechce, do kostela sv. Matěje i kaple sv. Michaela Archanděla se vypravili i mnozí z jiných čtvrtí. Svoji roli hraje fakt, že jsou na obou místech v zimě vystavovány unikátní betlémy. Zakladatelkou tradice lidového betléma z perníku a autorkou předlohy je Helena Horálková. Perníkový betlém v kostele je každý rok čerstvě upečený, papírová verze v kapli se obměňuje (letos byla severočeská). A v rámci celopražského projektu Křesťanské Vánoce si letos mohli návštěvníci také odnést figurku sv. Josefa (z kostela) a slona (z kaple).

Už předtím se ale v kapli Nejsvětější Trojice konaly roráty, tradiční bohoslužba za svítání, probíhající ve světle svící a za zvuku Unhošťských rorátů. Na harmonium mistrně doprovázel Michael Pospíšil, díky zpěvníkům se ke zpěvu připojili i mnozí přítomní. U sv. Matěje hrál na varhany Adam Slavický.

Štědré dary účastníků mše svaté v kapli umožnily zajistit prostřednictvím organizace Mary's Meals jídlo na celý školní rok pro čtyři další děti.

Další součástí vánočního období byla akce Betlémské světlo, která se uskuteč-

nila na více místech Hanspaulky. Svíce jste si mohli připálit buď těsně před Štědrým večerem v kostele, nebo s dvoudenním předstihem či později o vánočních svátcích v předsínce kaple Nejsvětější Trojice. Světlo donesli skauti už 22. prosince večer ke kapli archandělské. S údržbou plamene u druhé kaple, kam bylo světlo přinášeno, aby bylo dostupnější, pomáhali i mnozí neznámí návštěvníci. Tímto děkujeme také jim.

Co nesmělo o Vánocích chybět? Samozřejmě hudba! Již 19. prosince se v kostele konal koncert kapely Musica rustica, který propojil adventní a vánoční období. Závěr Vánoc zas ozdobil zpěv koled, díky němuž se 5. ledna, tedy u příležitosti nadcházející slavnosti Tří králů, podařilo v kostele vybrat hezkých pár příspěvků pro charitní Tříkrálovou sbírku. Ani kaple nezůstaly pozadu: 30. prosince jsme zahájili novou tradici zpívání koled, opět s varhanním doprovodem Michaela Pospíšila. Víme dokonce o jedné účastnici, která si chtěla pořádně od plic zapět i méně známé koledy s mnoha slokami a vydala se k nám až z Lysolají!

S koncem roku se u kaple konaly již po stopadesáté nešpory, kvůli zmenšujícímu se okruhu účastníků to však bylo na dlouhou dobu naposledy. V Bibli je 150 žalmů, a tak snad lze tuto aktivitu chápat jako uzavřený cyklus.

Marie Hodinářová

Půst s kroužkováním „ů“

Velikonočním svátkům předchází doba postní. Co je to půst, slovo při vyslovení úsporné na otevření úst? Ve vlastním slova smyslu je to období, při kterém z různých důvodů člověk kromě vody nepřijímá žádnou potravu. V křesťanské – evropské i světové – tradici může být půst jednodenní (pátek) nebo více dnů zřeknutí se jídla nebo jiných zbytečných činností. Nemusí jít jen o nepřijímání potravy, ale o její omezení podle různých pravidel. Půst je jakýmsi druhem modlitby – děkovné, prosebné či rozjímavé.

Jeho nejběžnějším druhem je půst od masa, který byl křesťany dodržován a ve značné míře dosud je, všechny pátky v roce, pokud na ně nepřipadne velký svátek (což může být např. Narození Páně). Pozůstatek této zvyklosti bylo možné zaznamenat i v jídelničkách školních jídelen, kdy bývalo i v době socialismu v pátek bezmasé jídlo, což nebyl případ školní jídelny v Sušické, kde bývalo v pondělí (70. - 80. léta 20. stol.) sladké jídlo jako téměř jediná varianta bezmasého jídla. Za maso nejsou považovány ryby. I proto se uchytila naše nepřilíhající stará tradice konzumace kapra při štedro-večerní večeři. Štedrý večer je ještě součástí Adventu, ale zároveň ho lze považovat za vigilií jednoho z nejvýznamnějších křesťanských svátků, tedy Narození Páně. Proto se ukázala dobrým řešením tučná ryba, která může být považovaná za postní, a přesto slavnostní jídlo. Adventní doba není přímo dobou postní, ale je dobou střidmosti, sdělil 29. 11. 2015 P. Jan Houkal (současný farář v kostele Nejsvětějšího Srdce Páně, původem z Haneč). Vlastní doba postní předchází velikonocím svátkům čítá čtyřicet dnů. Začíná Popeleční středou a nezapočítávají se do ní postní neděle, kterých je celkem šest. Na rozdíl od Vánoc jsou Velikonoc pohyblivým svátkem. Od data Velikonoc je odvozeno – vypočítáno datum Popeleční středy a samozřejmě i Velkého pátku. Tyto dva dny byly

a jsou dny přísného půstu. Jak přísný půst vypadá dnes? Lze se řídit doporučením nekonzumování masa a jen jedním plným nasycením za den či dodržení absolutního půstu – nepřijímání potravy a jen pití vody. Je na každém, zda se nechá vést doporučením, či např. v sobě nechá zaznít svůj vnitřní hlas a udělá něco navíc, což může být nejen skutek milosrdenství.

Půst je dobrovolný, jeho smyslem není se „utýrat“ hladem. Postící se člověk posiluje svoji vůli a přechodným strádáním přináší větší obět pro vytyčený úmysl. Jak se při tom má chovat naznačuje text Evangelia sv. Matouše, kde evangelista v 6. kapitole píše: A když se postíte, nebuďte zasmušilí jako pokrytci, kteří hyzdí své tváře, aby ukázali lidem, že se postí. Amen, říkám vám, že už mají svou odměnu. Když se postíš, raději si namaž hlavu olejem a umyj si tvář, aby tvůj půst nebyl zjevný lidem, ale Tvému Otci, který je v skrytu. Tato slova dostala jiný význam v epochách, které křesťanství nepřály, což byla u nás doba socialismu. V pamětech politických vězňů z 50. let zaznívá, že naopak jedno z mála masitých a bohatých jídel bylo vyhlásováno vězňům – zejména kněžím a řeholníkům – předkládáno právě na Velký pátek....

Stále platí, že se postící člověk svým sebezapíráním nechlubí, úsměv pro ostatní mu může do tváře vtisknout i radost z překonávání či překonání. Postit se není nutné jen v předepsané dny, např. jeden postí den lze věnovat na konkrétní dobrý úmysl, kterým může být i prosba za ukončení války proti Ukrajině. To, že postící se člověk někomu sdělí, že se postí a proč, nemusí být chlubení, ale jen informace, která může být návodem pro ostatní.

V době postní bude zpřístupněna kaple Nejsv. Trojice na Hadovce 5. dubna 2025 v 16.30, kdy zde bude mše sv. a křížová cesta. Pouhým otevřením bude třikrát zpřístupněna o Triduu: na Zelený čtvrtek (23-24), na Velký pátek (11.30-13.00) a na Bílou sobotu (11.00-14.00).

Marie Kuldová

Petice

Požaduji vybudování lanovky Podbaba – Troja – Bohnice. Jedná se o bezemisní ekologický dopravní prostředek spojující tři MČ (Praha 6, Praha 7, Praha 8), který odpovídá cílům klimatické politiky. Zavadějící argument radního p. Hříba proti stavbě je v příkrém rozporu s posudkem znalců!

V červenci 2016 se objevila zpráva, že Praha 6 prosazuje postavení lanovky (dopravní prostředek poměrně atraktivní, docela levný) z Podbaby do Bohnic, s možnou mezistanicí u ZOO, z veřejných peněz města, zařazené do systému MHD. Náměstek primátorky řekl, že projekt podporuje a souhlasil by s financováním městem. Lanová dráha (2 mld Kč) byla navržena jako levnější a ekologičtější alternativa k dříve zamýšlené tramvajové trati (4x dražší), která by se do Bohnic musela vést novým trammosem a tramtunelem ve složitých geologických podmínkách; v Troji by musel být náročný systém násypů a opěrných zdí (ČTK).

8. 4. 2020 vyvěsil MHMP na své úřední desce Oznámení záměru dle § 6 zák. č. 100/2001 Sb o posuzování vlivů na životní prostředí. Z dokumentu vyplývá, že z hlediska ochrany životního prostředí je projekt přijatelný, lanovka by totiž jen minimálně ovlivnila ovzduší, klima, půdu, vodu, přírodní zdroje či hmotný majetek; vyloučen vliv na soustavu Natura 2000. Stavba se nenachází v chráněném přírodním území, nezasahuje na území žádné evropsky významné lokality ani ptačí oblasti. Přijatelně by ovlivnila i život obyvatel.

V květnu 2022 vyhlásil Dopravní podnik hl. m. Prahy mezinárodní architektonickou soutěž na podobu lanovky.

Přihlásilo se 23 zájemců z 9 evropských zemí, porota následně vybrala pět finalistů. Soutěž vyhrálo londýnské studio W.M.A. Porota na vítězném návrhu ocenila jeho celistvost, kontextuální přístup a zohlednění okolních podmínek, a to jak přírodních, tak městských. Pár údajů: Délka tratě – 2240 m, jízdní doba – 7 min., počet kabin 17, kapacita klimatizované kabiny – 35 os. V dnešní době jsou veškeré dopravní kapacity mezi P8 a P6 vedeny přes centrum. Přímé spojení ocení např. studenti ČVUT, ČZU, VŠCHT a všichni, kteří se dosud probíjejí oklikou, ať autem či MHD.

Do Prahy přijíždí denně cca 270 000 mimopražských vozidel – pokud by jen 1 promile řidičů (1,8 km aut) dalo přednost lanovce (to je 9 obsazených kabin) trochu by to dopravě a ovzduší pomohlo. V ČR umírá ročně cca 10 000 lidí kvůli znečištěnému ovzduší. Jemné prachové částice v ovzduší (PM10 a PM2,5) jsou kvůli schopnosti vázat látky, které mají karcinogenní nebo mutagenní účinky, významným rizikovým faktorem s mnohočetným efektem na lidské zdraví.

Právo 12.9. 2024 s. 4: „Přibližně 70 % škodlivin v ovzduší v Praze pochází z nadměrného využívání IAD (individuální automobilové dopravy). Při silničních kontrolách, které se uskutečnily v hlavním městě v září, nevyhovělo při měření emisí z 68 kontrolovaných aut 43 vozidel, tj. 63 %.

Podpisové archy jsou k dispozici V Galerii vín, naproti v kadeřnictví (v ul. Na pískách), ve vinotéce Merlon a Lékárně na Hanspaulce, ul. Krocínovská – č. 7, resp. č. 3. Lze též podepsat na

<https://gov.cz/e-petice/1032-petice-za-vybudovani-lanovky-podbaba-troja-bohnice>

**Mgr. Kristýna Janstová, MBA,
Ing. Lubomír Martínek**

LIST VŠECH OBYVATEL HANSPAULKY A BABY
ČTENÍ O DNEŠKU I O DOBÁCH MINULÝCH

HANSPAULKA

VYDÁVÁ:

Tělocvičná jednota Sokol
a Základní škola Hanspaulka

Redakce: Mgr. Ludmila Čumplová

Redakční rada: Ing. Jiří Dlouhý, Ing. Jiří Frynta,
Mgr. Marie Kuldová, Mgr. Marie Hodinářová,
Libuše Novotná, Ing. Ladislav Trojan,
Ing. Jaroslav Svátek

Za věcný obsah článků odpovídají autoři

E-mail redakce: casopishanspaulka@gmail.com

Grafická úprava: Markéta Zahrádková

Korektury: Helena Medková

Tisk: Kopírování Havránek, Jungmannova 3, Praha 1

Tělocvičná jednota Sokol Praha-Hanspaulka,

Na Hanspaulce 2, 160 00 Praha 6

Tel.: 233 333 820

E-mail: info@sokol-hanspaulka.cz

Internet: <http://www.sokol-hanspaulka.cz/>

Základní škola Hanspaulka,

Sušická 29/1000, 160 00, Praha 6

Tel.: 224 310 365

E-mail: zshanspaulka@zshanspaulka.cz

Internet: <http://www.zshanspaulka.cz>

Děkujeme spolupracovníkům, kteří bez nároku na
honorář píší články,

obstarávají grafickou úpravu, korektury a distribuci.

Uzávěrka tohoto čísla 20. 2. 2025

Uzávěrka příštího čísla 25. 5. 2025

Finančně podpořeno MČ Praha 6

Časopis Hanspaulka na internetu:

<http://www.sokol-hanspaulka.cz/html/casopis.php>

INFORMACE

■ CHCETE MÍT HANSPAULKU BEZ STAROSTI A V BARVĚ?

Objednejte si ji na webu Sokola:

<https://sokol-hanspaulka.cz/casopis-hanspaulka>

vyplníte svou mailovou adresu, jméno
a příjmení a potvrdíte PŘIHLÁSIT.

To je vše. Příští číslo již dostanete ihned
po dokončení do své e-mailové schránky.

Bude v barvě a dříve než vytištěné.

■ HANSPAULSKÉ KALENDÁRIUM

- 2. 3.** Hanspaulský masopust
- 21. 3.** Noc s Andersenem - škola
- 22. 3.** Putování Kanadou a 1 den
v USA - beseda v Sokole

- 5. 4.** Křížová cesta s bohoslužbou -
kaple Nejsvětější Trojice
- 8.-9. 4.** Zápis do prvních tříd
- 12. 4.** Putování za velikonočním
vajíčkem
- 17.-21. 4.** Velikonoční prázdniny
- 22.-28. 5.** Move week, týden otevřených
dveří v Sokole.
- 30. 5.** Hanspaulský společenský večer

Usedlost Kodymka

Fotografie ze 60. let 20. století

